

Гуменюк Олександра Олегівна,
здобувачка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво),
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна
Науковий керівник – **Максимчук А. П.,**
старший викладач, Житомирський державний
університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна

ДЕКОРАТИВНЕ ПАННО ЯК ВИТВІР МИСТЕЦТВА

Декоративне панно — це унікальне явище на межі образотворчого мистецтва та дизайну, яке здатне не лише прикрасити простір, а й надати йому глибокого змісту. У сучасному світі, де інтер'єр дедалі частіше є продовженням особистості людини, панно стає важливим інструментом самовираження, засобом створення настрою та візуального акценту [2].

Історія декоративного панно сягає глибокої давнини. Ще у стародавніх цивілізаціях люди прагнули прикрашати свої оселі та культові споруди художніми композиціями. Мозаїки античних храмів, настінні розписи середньовічних замків, гобелени європейських палаців — усе це можна вважати попередниками сучасного панно. У кожную історичну епоху воно виконувало не лише естетичну, а й комунікативну функцію: передавало знання, символи віри, соціальний статус або культурні цінності.

Особливого розвитку панно набуло в період модернізму, коли художники почали активно експериментувати з формою, кольором і матеріалами. Відтоді воно перестало бути лише прикрасою і перетворилося на самостійний мистецький об'єкт. Сьогодні декоративне панно може існувати як у класичному, так і в ультрасучасному виконанні — від традиційних технік до концептуальних інсталяцій [2].

Матеріали, з яких створюють панно, надзвичайно різноманітні. Найпоширенішими залишаються дерево, текстиль, кераміка, скло та метал. Однак сучасні митці дедалі частіше звертаються до нетипових рішень: використовують пластик, бетон, епоксидні смоли, природні матеріали (листя, каміння, мох) або навіть вторинну сировину. Такий підхід не лише розширює художні можливості, а й порушує актуальні екологічні теми, додаючи роботам додаткового змісту.

Техніки виконання панно також вражають своєю різноманітністю. Це може бути різьблення по дереву, вишивка, макраме, мозаїка, батик, ліплення, розпис або комбіновані техніки. Часто художники поєднують кілька методів, створюючи складні багатошарові композиції. Завдяки цьому панно набуває об'ємності, фактурності та особливої виразності, яка змінюється залежно від освітлення та кута огляду [5].

Окремої уваги заслуговує роль декоративного панно в сучасному інтер'єрі. Воно може виконувати різні функції: бути центральним елементом композиції, зонувати простір або гармонізувати загальний стиль приміщення. У мінімалістичних інтер'єрах панно часто виступає яскравим акцентом, який оживляє стриману палітру. У класичних – підкреслює розкіш і витонченість, а в еkleктичних – допомагає об'єднати різні стилістичні елементи в єдину концепцію [4].

Важливою особливістю панно є його емоційний вплив. На відміну від масового декору, авторська робота несе в собі енергетику творця, його настрій і бачення світу. Колірні поєднання, ритм форм, текстура матеріалів – усе це впливає на психологічне сприйняття людини. Спокійні, м'які тони сприяють розслабленню, тоді як контрастні та динамічні композиції можуть надихати та стимулювати активність [3].

Символізм декоративного панно також відіграє значну роль. Орнаменти, геометричні форми або абстрактні образи часто мають глибше значення, ніж здається на перший погляд. У багатьох культурах візерунки виконували функцію оберегів, передавали традиції або розповідали про світогляд народу. Сучасні художники продовжують цю традицію, закладаючи у свої роботи особисті сенси, філософські ідеї або соціальні меседжі [8].

Не менш важливим є питання індивідуалізації простору. У часи стандартизації та масового виробництва люди дедалі більше цінують унікальні речі, створені вручну або за авторським задумом. Декоративне панно ідеально відповідає цій потребі, адже кожна робота є неповторною. Воно дозволяє створити інтер'єр, який не лише відповідає сучасним тенденціям, а й відображає особистість власника.

Крім житлових приміщень, панно активно використовується в громадських просторах: готелях, ресторанах, офісах, галереях. У таких випадках воно виконує не лише декоративну, а й іміджеву функцію, формуючи враження про заклад або компанію. Великі настінні композиції здатні стати впізнаваним елементом бренду та створити унікальну атмосферу. [1]

Сучасні технології також відкривають нові можливості для створення панно. Використання цифрового друку, лазерного різання, 3D-моделювання дозволяє поєднувати традиційне мистецтво з інноваціями. Це сприяє появі нових форм і стилів, які відповідають духу часу та потребам сучасного суспільства.

Таким чином, декоративне панно – це не просто елемент інтер'єру, а багатогранний мистецький об'єкт, який поєднує в собі історію, культуру, творчість і технології. Воно здатне не лише прикрасити простір, а й наповнити його змістом, емоціями та індивідуальністю. У світі, де візуальне середовище відіграє дедалі більшу роль, панно залишається актуальним і затребуваним, підтверджуючи свою цінність як справжнього витвору мистецтва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Емброуз Г. Графічний дизайн 02. Дизайнерське дослідження: пошук успішних креативних рішень. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
2. Кравченко О. В. Сучасне мистецтво і соціальні процеси в Україні. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. 180 с.
3. Норман Д. А. Емоційний дизайн. Київ : ArtHuss, 2019. 256 с.
4. Папанек В. Дизайн для реального світу. Київ : ArtHuss, 2020. 320 с.
5. Уеншенк С. 100 головних принципів дизайну. 2-ге вид. Київ : Пітер Прес, 2021. 216 с.
6. Швець В. Інтегрована арт-терапія як інструмент гармонізації суб'єктивних та об'єктивних умов відновлення психологічного стану молоді. *Психологічний журнал*. 2023. № 10. С. 79–88.